

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. III. Solvuntur aliæ objectiones contra valorem infinitum operum
Christi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

redemptionis, nisi dependenter à morte ipsius, non sumus redempti per singulos ejus actus, sed per mortem consummata est nostra redemptio, nec enim sigillatim obtulit Christus sua opera pro salute nostrâ, ita ut per unumquemque actum in particulari consequi eam volerit, sed totam collectionem obtulit in hunc finem: quæ etiam est causa, cur non meruerit Christus infinita alia possibilia, quia scilicet nec ex ordinatione Dei, nec humane Christi voluntatis designatione, ad illa applicabatur ipsius merita.

SECTIO TERTIA.

Solvuntur alie objectiones contra valorem infinitum operum Christi.

I. **O**BJICIES septimò: Circumstantia, ut honestatem refundat in actum, debet esse cognita, ergo eo modo honestatem refundit quo cognoscitur, sed hæc dignitas Verbi ab humanitate cognoscitur solum cognitione finitâ, ergo finitam tantum honestatem ac valorem in Christi actione refundit. Respondetur: Ad honestatem moralem refundendam in actum, non requiri ut circumstantia ex parte personæ cognoscatur, sed solum ex parte objecti, ut Tomo præcedente, in tractatu de actibus humanis ostendit: Quare etsi Christus personæ suæ dignitatem omnino non cognovisset, adhuc ejus opera fuissent valoris infiniti, sicut qui est in gratiâ habituali, quantumvis hoc ipse nesciret, imo putaret se esse in peccato, si tamen actum bonum supernaturalem eliceret, per actum illum mereretur: à fortiori ergo actus Christi erunt infinitè meritorii, licet humanitas dignitatem personæ cognoverit solum finitè.

II. **O**bjicitur octavò: Inter meritum actu, & præmium actu est proportio, ergo & inter meritum & præmium possibile, cum meritum dicat ordinem ad præmium, ergo Christi merita non fuerunt infiniti valoris, ubi enim implicat præmium infinitum, implicat etiam infinitum meritum. Sed contra: Hoc enim argumentum probaret nec omnipotentiam Dei esse simpliciter infinitam, si implicet infinitus effectus producendus. Respondetur itaque primò negando secundam consequentiam, sicut enim in eo casu ad omnipotentiam Dei simpliciter infinitam, sufficeret infinitum syncategorematicè, seu quòd quocumque effectu posito plures & plures producere posset in infinitum, ita & in meritis Christi, cum meritum sit causa effectiva moralis, seu movens Deum ad præmium efficiendum, & dandum merenti. Respondetur secundò negando non esse possibile præmium infinitum, possibile enim est alia unio hypostatica, quæ licet entitativè sit quid creatum, & finitum, sicut actus meritorius, est tamen infinitæ dignitatis & valoris ratione personalitatis, quam afficit.

III. **O**bjicitur nonò, & difficultus: Ponamus ergo Deum pro præmio unius operis Christi conferre ipsi unionem hypostaticam Patris, vel Spiritus Sancti cum aliâ humanitate, jam conferetur huic operi præmium æquale, ergo exhauritur ejus valor, ergo non erat infinitum, infinitum siquidem exhauriri non potest. Respondetur, nihil esse contra infinitatem illius operis, quòd exhauritur à præmio infinito, infinitum enim ab infinito exhauriri quid vetat, ut si infiniti Angeli, quorum singuli haberent unum lapidem; conjicerent eos in unum cumulum, possent singuli lapidem resumendo cumulum illum denuò exhaurire, infinitum enim est illud, quòd à nullo finito potest exhauriri, sed respectu illius semper aliquid est extra, quia infinitum est illi inæquale: at quòd à pari exhauriatur, quæ contradictio?

IV. **O**bjicitur undecimò: Potuit Christus habere actum nullius præmii meritorium, ergo omnis actus illius non fuit infinitè meritorius. Antecedens probatur: Potest enim dari actus in Christo essentialiter supponens decretum Dei de nullo præmio ob illum actum conferendo. Respondetur: Quicquid sit utrum talis actus sit possibilis nec ne, quem aliqui putant implicare, & dedecere infinitam dignitatem unionis, quæ petero videtur ut ex naturâ rei nullus in Christo detur actus, ob quem non possit Deus conferre præmium:

Resp. Nil obstat quo minus infinitum exhauriantur ab infinito.

IV. **O**bjicitur, una unio hypostatica adæquate compensaret omnia Christi merita. Distinguo consequens, ergo una unio hypostatica esset præmium sufficiens intensivè, concedo consequentiam, extensivè nego, sicut enim duo ejus opera, licet intensivè æqualia, sunt tamen extensivè plus quàm unum, ita extensivè merentur majus præmium.

V. **A**lia nonnullorum ad prædicationem objectionem responsi. **Inter præmium & meritum non est sententia per se servanda a proportione arithmetica.** Secundò aliter ad hanc difficultatem responderi potest cum Suarez disp. 4. sect. 4. & aliis, quòdvis opus Christi esset meritorium omnis præmii possibile, & hoc ex eo procedere, quòd sicut Deus in se essentialiter est dignus omni bono, ita Christus per unionem hypostaticam, cum sit filius naturalis Dei, est hæres omnis boni, sicque ob hanc rationem quivis ejus actus meretur omne bonum. Ad quòd notandum, non semper præmium servare debere proportionem arithmeticam cum merito in omnibus, dicunt enim Theologi actum bonum unius momenti non præmiari sufficienter præmio momentaneo. Deinde non debet nudè spectari æqualitas meriti & præmii, sed proportio cum personâ merente; sicut ergo justus per singula opera condignè meritoria meretur gloriam, ita Christus, cum sit persona simpliciter infinita, meretur per singula operaj in actu primo omne præmium possibile, cum minor sit impropertio inter meritum hominis justi & gloriam, quàm inter meritum Christi, & omne bonum possibile, cujus nimirum excellentia tanta est, ut dignus sit quovis præmio.

VI. **D**ices: Ergo nostra merita nobis ad obtinendum cælum non sunt necessaria. **Ob**jectur decimò: Sequi nostra merita non esse necessaria ad cælum nobis obtinendum; si enim merita Christi sint simpliciter infinita, abundè sufficiunt, nec opus est ex parte nostrâ quidquam iis adjicere. Respondetur: Merita quidem abundantissima fuisse in actu primo ad cælum & quòdvis præmium nobis obtinendum, sed sicut non meruit in actu secundo omne præmium possibile, quia ad omnia promerenda non erant, vel ordinata à Deo, vel ab humanâ Christi voluntate applicata, ita cum non sint applicata nobis nisi medijs quibusdam conditionibus, id est, cooperatione nostrâ, necesse est ut nos etiam opera bona exerceamus, & temporalem pœnam pro peccatis nostris sustineamus.

VII. **D**ices: Potuit Christus habere aliud nullius præmii meritorium. **O**bjicitur undecimò: Potuit Christus habere aliud nullius præmii meritorium. Respondetur: Quicquid sit utrum talis actus sit possibilis nec ne, quem aliqui putant implicare, & dedecere infinitam dignitatem unionis, quæ petero videtur ut ex naturâ rei nullus in Christo detur actus, ob quem non possit Deus conferre præmium:

Resp. Nil obstat quo minus infinitum exhauriantur ab infinito.

IV. **O**bjicitur, una unio hypostatica adæquate compensaret omnia Christi merita.

Resp. Compensaret intensivè, non extensivè.

V. **A**lia nonnullorum ad prædicationem objectionem responsi.

Inter præmium & meritum non est sententia per se servanda a proportione arithmetica.

VI. **D**ices: Ergo nostra merita nobis ad obtinendum cælum non sunt necessaria.

VII. **D**ices: Potuit Christus habere aliud nullius præmii meritorium.

Tom. II.

præmium: Respondetur, inquam, quando asseritur omnes Christi actiones esse infinite dignas præmio, sensum esse, nisi præmium illud vel ex naturâ rei, vel Dei voluntate reddatur impossibile.

VIII.

Objic. Christi pro peccatorum humani generis remissione Patrem oravit.

Objicies duodecimò: Christus oravit Patrem pro peccatorum humani generis remissione, ergo ipsius opera non erant condigne remissionis illorum meritoria, sicque peccata in ratione injuriæ actiones Christi theandricas superabant, ac proinde hæc non erant valoris infiniti. Respondetur, Christum non ideo Patrem ut hominum peccata condonaret orasse, quòd illius opera pro humani generis redemptione non sufficerent, sed ut infinitam illam Dei, quem rogabat, excellentiam agnosceret. Sic etiam tot tamque eximia pro peccatorum nostrorum remissione opera æterno Patri obtulit, acerbissimæque tormenta ac mortem crudelissimam pertulit, non quod hæc omnia essent ad hunc finem necessaria, cum quæcumque Christi actio, vel una scilicet lachryma, in cunis fusa ad mille mundos redimendos sufficeret, sed tum ut suum in nos amorem testaretur, tum ut homines peccati mortalis gravitatem clarius apprehenderent, indeque ad illud evitandum excitarentur; quò alludit Sanctus Bernardus dum peccatorem alloquens, sic ait: *Vide quam gravia sint vulnera, pro quibus necesse est vulnerari Dominum Christum, &c.*

Cur etiam Christus tot tamque eximia pro peccatorum nostrorum remissione æterno Patri merita obtulit.

IX. Ad duas alias objectiones huc spectantes, quæ à gratiâ habituali, valorem actibus meritorius conferente deducuntur, respondi supra in tractatu de Charitate, disputatione trigesima octavâ, sectione septimâ & octavâ.

Dua alia objectiones soluta sunt supra, Disp. 38.

SECTIO QUARTA.

Vtrum Christi satisfactio fuerit de rigore justitiæ.

I. Suppositis iis que de Christi satisfactioe diximus, quæstio præsens est utrum omnes rigorosa justitiæ conditiones impleverit.

IN disputationis hujus decursu vidimus satisfactionem Christi æquivalentem pro redemptione generis humani fuisse, & consequenter ex hac parte nihil illi deesse quo minus sit de rigore justitiæ. Tomo etiam priorè Disp. 35. & hic, disputatione præcedente ostendimus, nihil ob stare quo minus & hominis ad Deum, & Dei ad hominem dari possit justitiæ. In præsentem ergo quærimus, Utrum satisfactio Christi pro humano genere ejusmodi fuerit, ut omnes rigorosæ justitiæ conditiones impleverit.

II. Sex ut plurimum assignari solent rigorosa justitiæ conditiones.

Conditiones ad rigorosam justitiam requisitæ communiter recensentur hæc sex. Prima, ut sit ad alterum. Secunda, ut non sit ex bonis acceptis à creditore. Tertia, ut nequeat non acceptari. Quarta, ut fiat ab ipso debitore personaliter. Quinta, ut non fiat ex bonis, quæ sunt sub dominio creditoris. Sexta, ut fiat ex aliis indebitis: de quibus conditionibus fusè Suarez hic, Disp. 4. Sect. 5. & 6. Vasquez, Disp. 8. & 9. Tannerus hic, Disp. 1. quæst. 2. dub. 5. & 6.

III. Christi satisfactio non videtur fuisse ad alterum.

Prima itaque conditio justitiæ est, ut sit ad alterum, quæ desumitur ex Aristotele quinto Ethicorum, cap. 1. & 2. quam etiam statuit S. Thomas 2. 2. quæst. 58. art. 2. & auctores communiter. Videtur itaque hæc conditio deesse in satisfactione Christi, actiones enim sunt suppositorum, in Christo autem non sunt diversa sup-

posita. Nec dicas Christum fuisse diversam personam à Patre, & Spiritu Sancto, primò, quia Verbum non satisfacit Patri solum, sed Deo, imo toti Trinitati, & consequenter sibi, cum filius etiam offensus fuerit per peccatum.

Respondet tamen, hanc conditionem quoad hoc non defuisse in satisfactione Christi, nec enim minus obedientia est ad alterum, sicut & religio, & ejusmodi aliæ virtutes, quàm justitiæ, & tamen nullus negat Christum has virtutes exercuisse, ergo & quantum ad hoc exercere potuit justitiam. Dicimus ergo ad justitiam in Christo, sicut & ad alias virtutes, quæ sunt ad alterum, sufficere distinctionem naturarum, quam si scivisset Aristoteles in eodem supposito, non exigisset distinctionem suppositorum ad justitiam.

Sicut ergo, licet nullam in rebus creatis subsistentiam agnovit Aristoteles, cum mysterium Incarnationis non noverit, omnes tamen hodie subsistentiam statuant; sic licet non agnovit ille duas naturas in eodem supposito, cum tamen nobis innotescant, non est cur non æquè agnoscamus justitiam in Christo, atque obedientiam, & alias virtutes, quæ sunt ad alterum. Quo etiam sensu capiendus est Sanctus Thomas loco citato, dum distinctionem suppositorum requirit ad justitiam, loquitur enim regulariter, nam ex naturâ rei non possunt esse duæ naturæ in eodem supposito: ubi verò sunt duæ naturæ rationales, sufficit ad justitiam, seu contractum unius cum alterâ, cum subiectum juris sit natura rationalis, sicque in præsentem sunt duæ naturæ juris capaces. Sicut si naturæ Petri & Pauli juxta probabilem sententiam unirentur in eodem supposito creato, posset Petrus contradicere Paulo, calumniari eum, detrahere, & veram illi injuriam inferre, ergo & posset ei pro injuriâ illatâ ex justitiâ satisfacere: & licet aliqua injuriâ illatâ fuerint ipsi humanitati Christi, non tamen pro iis satisfacit Christus humanitati, sicut nec aliis hominibus pro injuriis iis illatis, sed pro injuriis omnibus satisfacit Deo.

Dices: Valor operum Christi fuit ipsa personalitas Verbi, hæc autem non distinguitur à Deo, ergo principium morale satisfactiois non distinguitur adæquatè à Deo, ergo non fuit satisfactio sufficienter ad alterum. Sed contra; hoc enim probaret Christum non solum non satisfacisse ex justitiâ, sed nec meritum fuisse redemptionem humani generis à Deo, cum meritum similiter debeat esse ad alterum, valor autem operum meritoriorum non distinguitur adæquatè à Deo, cum tamen non minus requiratur ut valor meriti distinguatur à personâ apud quam meretur, quàm valor pretii à personâ, quam obligamus ex justitiâ. Dicimus ergo sufficere, naturam, & opus, modumque habendi valorem illum distinguî à Deo, sicut sufficit ut operationes & natura per hunc valorem reddantur Deo gratæ.

Secunda conditio est, ut non fiat satisfactio ex bonis acceptis à creditore, quæ tamen conditio defuisse videtur in satisfactione Christi, utpote qui omnia à Deo accepit, qui tamen est creditor, cui exhibenda erat satisfactio. Respondetur, non omnem acceptationem à creditore ob stare perfectæ satisfactiois, & ablationi debiti; si enim Petro, qui debet Paulo centum nummos, Paulus gratuitò det centum, poterit Petrus ex his centum gratuitò ab eo acceptis debitum illud delere. Quando ergo ita aliquid accipitur à creditore, ut det accipienti dominium illius,

IV. Obedientia similiter est ad alterum, hanc tamen Christum exercuisse certum est.

V. Quam ob causam Aristoteles ad justitiam exigent distinctionem suppositorum.

S. Thomæ tantum de legè ordinarîa ad justitiam requirit distinctionem suppositorum.

VI. Objic. Personalitas Verbi non distinguitur realiter à naturâ divinâ.

Resp. Hæc non magis ob stare satisfactiois, quàm merito Christi.

VII. De secundâ conditione nempe at satisfactio non sit ex bonis acceptis à creditore.